

Юридичні науки

УДК 347.962

Скриньковський Руслан Миколайович

*кандидат економічних наук, професор, професор кафедри
Львівський університет бізнесу та права*

Скрыньковский Руслан Николаевич

*кандидат экономических наук, профессор, профессор кафедры
Львовский университет бизнеса и права*

Skrynkovskyu Ruslan

PhD in Economics, Professor, Professor of the Department

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0000-0002-2180-8055

Хмиз Василь Тадейович

*кандидат сільськогосподарських наук, директор
Приватне підприємство «ЄВРОЗЕМБУД»*

Хмыз Василий Тадеевич

*кандидат сельскохозяйственных наук, директор
Частное предприятие «ЄВРОЗЕМБУД»*

Khmyz Vasyl

PhD in Agricultural Sciences, Director

YEVROZEMBUD Private Enterprise

ORCID: 0000-0002-0026-5979

Глущенко Світлана Володимирівна

*доктор юридичних наук, заслужений юрист України, заступник Міністра
Міністерство економіки України*

Глущенко Светлана Владимировна

*доктор юридических наук, заслуженный юрист Украины,
заместитель Министра*

Министерство экономики Украины

Hlushchenko Svitlana

*D. Sc. (Law), Honored Lawyer of Ukraine, Deputy Minister
Ministry of Economy of Ukraine
ORCID: 0000-0001-7207-3557*

Хмиз Мар'яна Василівна

*доктор філософії в галузі права, викладач кафедри
Львівський університет бізнесу та права*

Хмыз Марьяна Васильевна

*доктор философии в области права, преподаватель кафедры
Львовский университет бизнеса и права*

Khmyz Mariana

*PhD in Law, Lecturer of the Department
Lviv University of Business and Law
ORCID: 0000-0003-3553-8022*

Скоромний Ярослав Ігорович

*доктор юридичних наук, доцент кафедри
Львівський університет бізнесу та права*

Скоромный Ярослав Игоревич

*доктор юридических наук, доцент кафедры
Львовский университет бизнеса и права*

Skoromnyy Yaroslav

*D. Sc. (Law), Associate Professor of the Department
Lviv University of Business and Law
ORCID: 0000-0002-4067-710X*

Скупейко Василь Васильович

*доктор економічних наук, доцент, професор кафедри
Львівський університет бізнесу та права*

Скупейко Василий Васильевич

*доктор экономических наук, доцент, профессор кафедры
Львовский университет бизнеса и права*

Skupeiko Vasyl

*D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor of the Department
Lviv University of Business and Law
ORCID: 0000-0003-0098-8357*

Старченко Антон Юрійович

*кандидат юридичних наук, викладач кафедри
Одеський національний економічний університет*

Старченко Антон Юрьевич

*кандидат юридических наук, преподаватель кафедры
Одесский национальный экономический университет*

Starchenko Anton

*PhD in Law, Lecturer of the Department
Odessa National Economic University
ORCID: 0000-0002-3147-233X*

Князь Святослав Володимирович

*доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри
Національний університет «Львівська політехніка»*

Князь Святослав Владимирович

*доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой
Национальный университет «Львовская политехника»*

Kniaz Sviatoslav

*D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0002-7236-1759*

**КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОГО СУДУ ЯК
СУДУ ПРАВА В УКРАЇНІ
КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВОЙ СТАТУС ВЕРХОВНОГО СУДА
КАК СУДА ПРАВА В УКРАИНЕ
CONSTITUTIONAL AND LEGAL STATUS OF THE SUPREME
COURT AS A COURT OF LAW IN UKRAINE**

Анотація. У статті розкрито особливості конституційно-правового статусу Верховного Суду як суду права в Україні. Встановлено, що конституційно-правовий статус Верховного Суду регламентується положеннями Конституції України, Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Кодексу адміністративного судочинства України. Аналіз законодавства дозволяє відзначити, що Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою в Україні. Склад Верховного Суду формують Велика Палата Верховного Суду, Касаційний адміністративний суд, Касаційний кримінальний суд та Касаційний цивільний суд. Встановлено, що Голова Верховного Суду обирається на посаду, а також звільняється із посади за результатами проведеного таємного голосування, що проводить Пленум Верховного Суду. Конституційно-правовий статус Верховного Суду дозволяє виділити такі основні функції Верховного Суду, як: функція здійснення правосуддя, під час якого Верховний Суд виступає судом касаційної інстанції; функція здійснення аналізу судової статистики, а також узагальнення судової практики; функція надання висновків стосовно проектів законодавчих актів, що безпосередньо стосуються системи судоустрою; функція надання висновку про наявність або відсутність в діяннях, за якими висувуються обвинувачення Президенту України, за вчинення державної зради чи іншого злочину; функція забезпечення апеляційних і місцевих судів належною методичною інформацією із питань правозастосування тощо. Визначено, що професійна діяльність Верховного Суду сприяє забезпеченню додержання

принципу рівності усіх перед законом та вимагає забезпечення і водночас досягнення єдності судової практики. Зазначено, що перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є дослідження правового статусу Конституційного Суду України як органу конституційної юрисдикції, основною функцією якого виступає забезпечення верховенства Конституції України.

Ключові слова: суд, суддя, Верховний Суд, конституційно-правовий статус Верховного Суду в Україні, Конституція України.

Анотація. В статье раскрыты особенности конституционно-правового статуса Верховного Суда как суда права в Украине. Установлено, что конституционно-правовой статус Верховного Суда регламентируется положениями Конституции Украины, Закона Украины «О судоустройстве и статусе судей» и Кодекса административного судопроизводства Украины. Анализ законодательства позволяет отметить, что Верховный Суд является самым высоким судом по системе судоустройства в Украине. Состав Верховного Суда формируют Большая Палата Верховного Суда, Кассационный административный суд, Кассационный уголовный суд и Кассационный гражданский суд. Установлено, что Председатель Верховного Суда избирается на должность, а также освобождается от должности по результатам проведенного тайного голосования, которое проводит Пленум Верховного Суда. Конституционно-правовой статус Верховного Суда позволяет выделить такие основные функции Верховного Суда, как: функция осуществления правосудия, во время которого Верховный Суд выступает судом кассационной инстанции; функция осуществления анализа судебной статистики, а также обобщение судебной практики; функция предоставления выводов относительно проектов законодательных актов, непосредственно касающихся системы судоустройства; функция предоставления заключения о наличии или отсутствии в деяниях, по

которым выдвигаются обвинения Президенту Украины, за совершение государственной измены или иного преступления; функция обеспечения апелляционных и местных судов надлежащей методической информации по вопросам правоприменения и т.п. Определено, что профессиональная деятельность Верховного Суда способствует обеспечению соблюдения принципа равенства всех перед законом и требует обеспечения одновременно достижения единства судебной практики. Отмечено, что перспективами дальнейших исследований в этом направлении является исследование правового статуса Конституционного Суда Украины как органа конституционной юрисдикции, основной функцией которого выступает обеспечение верховенства Конституции Украины.

Ключевые слова: суд, судья, Верховный Суд, конституционно-правовой статус Верховного Суда в Украине, Конституция Украины.

Summary. The article reveals the features of the constitutional and legal status of the Supreme Court as a court of law in Ukraine. It has been established that the constitutional and legal status of the Supreme Court is regulated by the provisions of the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine «On the Judicial System and the Status of Judges» and the Code of Administrative Procedure of Ukraine. Analysis of the legislation allows us to note that the Supreme Court is the highest court in the judicial system in Ukraine. The composition of the Supreme Court is formed by the Grand Chamber of the Supreme Court, the Administrative Cassation Court, the Criminal Cassation Court and the Civil Cassation Court. It has been established that the President of the Supreme Court is elected to office, and also dismissed from office based on the results of a secret ballot held by the Plenum of the Supreme Court. The constitutional and legal status of the Supreme Court makes it possible to single out such basic functions of the Supreme Court as: the function of administering justice, during which the Supreme Court acts as a court of cassation; the function of analyzing judicial statistics, as well as summarizing judicial practice; the function of

providing conclusions on draft legislative acts directly related to the judicial system; the function of providing an opinion on the presence or absence of signs of committing high treason or other crime in the acts for which charges are brought against the President of Ukraine, for committing high treason or other crime; the function of providing appellate and local courts with proper methodological information on law enforcement issues, etc. It has been determined that the professional activity of the Supreme Court contributes to ensuring the observance of the principle of equality of all before the law and requires ensuring at the same time the achievement of the unity of judicial practice. It is noted that the prospects for further research in this direction are the study of the legal status of the Constitutional Court of Ukraine as a body of constitutional jurisdiction, the main function of which is to ensure the supremacy of the Constitution of Ukraine.

Key words: *court, judge, Supreme Court, constitutional and legal status of the Supreme Court in Ukraine, Constitution of Ukraine.*

Постановка проблеми. Судова практика засвідчує, що Верховний Суд є найвищою судовою установою в Україні. Основою функціонування Верховного Суду є обґрунтування правової позиції щодо відповідного способу застосування усіма судами певної спеціальної норми матеріального права чи додержання норми процесуального права. У такому контексті функціонування Верховного Суду судова практика має бути спрямована на цілісне і взаємоузгоджене застосування права.

Таким чином, актуальність проблематики цього дослідження націлена на висвітлення основних питань, що стосуються конституційно-правових засад функціонування Верховного Суду в Україні як суду права в результаті вивчення судової практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми визначення статусу і особливості діяльності (практичні питання функціонування)

Верховного Суду є предметом досліджень багатьох вчених-юристів і практиків, при цьому ґрунтовні дослідження у даному напрямку здійснили Н. Квасневська [1], І. Костюк [2], Я. Романюк [3], В. Сердюк [4], Г. Татаренко [5] та інші.

Так, І. Костюк [2] стверджує, що в основі конституційно-правового статусу Верховного Суду лежить конституційна правосуб'єктність Верховного Суду, яка відображає здатність Верховного Суду мати повноваження, права та обов'язки, що закріплені конституційно-правовими нормами.

Поряд з тим, Н. Квасневська [1] розглядає адміністративно-правовий статус Верховного Суду, а також зауважує, що такий статус Верховного Суду має досить складну структуру. Окрім того, такий статус Верховного Суду вказує на явність закріпленої у нормах адміністративного законодавства системи, якою обумовлюється правове положення Верховного Суду у адміністративно-правових взаємовідносинах із іншими суб'єктами.

Водночас Г. Татаренко [5] зазначає, що правовий статус Верховного Суду визначається процесуальними повноваженнями Верховного Суду, в основі яких лежить розгляд судових справ про адміністративні правопорушення, розгляд цивільних, господарських та кримінальних справ.

Своєю чергою, В. Сердюк [4] наголошує, що Верховний Суд – це найвища інстанція судової ієрархії та системи судів загальної юрисдикції. Що стосується правового статусу Верховного Суду, то тут науковець зауважує, що незалежно від проведених реформ статус Верховного Суду не має в жодному випадку ставитись під сумнів. Це пояснюється тим, що Верховний Суд у відповідності до положень законодавства розглядає різні види судочинства та ухвалює за ними судові рішення. Тому, для забезпечення законності та справедливості ухвалення рішень слід досягти

єдності у системи правозастосування правових норм. Одним із шляхів досягнення цього виступає потреба в утвердженні статусу Верховного Суду як суду, що є найвищим судовим органом з поміж інших судів загальної юрисдикції.

Тут варто також відмітити позицію Я. Романюка [3] про те, що Верховний Суд у контексті здійснення судочинства має забезпечувати дотримання принципу правової визначеності, а також забезпечувати єдність судової практики.

Таким чином, проведений аналіз наукових праць [1–5] дозволяє зробити висновок, що не до кінця розкритими залишаються питання, які стосуються визначення і дослідження особливостей статусу Верховного Суду в Україні як суду права, виходячи із конституційно-правових засад такого статусу.

Мета статті. Метою статті є дослідити особливості конституційно-правового статусу Верховного Суду в Україні як суду права.

Виклад основного матеріалу дослідження. Треба зауважити, що найвищим судом у системі судоустрою в Україні є Верховний Суд (відповідно до статті 125 Конституції України [6]). Окрім Верховного Суду, систему судоустрою в Україні формують місцеві та апеляційні суди (відповідно до статті 17 «Система судоустрою» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [7]).

Голова Верховного Суду обирається на посаду, а також звільняється із посади внаслідок проведення таємного голосування Пленумом Верховного Суду у відповідності до порядку та процедури, установлені законодавством (згідно статті 128 Конституції України [6] та статті 20 «Порядок обрання суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [7]).

Потрібно зазначити, що Голова Верховного Суду є одним із членів Вищої ради правосуддя, оскільки це регламентовано його посадою

(відповідно до статті 131 Конституції України [6]).

Членами Верховного Суду є судді, кількість яких встановлює Вища рада правосуддя, при чому нею враховується консультативний висновок, наданий Пленумом Верховного Суду. Кількість суддів Верховного Суду не може перевищувати 200 посад (відповідно до статті 19 «Порядок утворення, реорганізації, ліквідації суду, визначення кількості суддів у суді» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [7]).

Згідно статті 36 «Верховний Суд – найвищий суд у системі судоустрою України» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [7] основними функціями Верховного Суду є:

- здійснення правосуддя, під час якого Верховний Суд виступає судом касаційної інстанції, при цьому, у деяких випадках, що установлені процесуальним законом, то Верховний Суд виступає судом першої чи апеляційної інстанції;

- здійснення аналізу судової статистики, а також узагальнення судової практики;

- надання висновків стосовно проектів законодавчих актів, що безпосередньо стосуються системи судоустрою, системи судочинства, статусу суддів, а також процесу виконання судових рішень і інших питань, що прямо чи опосередковано пов'язані із засадами функціонування системи судоустрою;

- надання висновку про наявність або відсутність в діяннях, за якими висуваються обвинувачення Президенту України, ознак вчинення державної зради чи іншого злочину;

- внесення у відповідності до звернення Верховної Ради України письмового подання щодо неспроможності виконання Президентом України покладених на нього повноважень, причиною чого виступає стан здоров'я;

- звернення до Конституційного Суду України з питань

конституційності законів, а також інших правових документів і їх офіційного трактування у Конституції України;

– забезпечення рівноправного застосування правових норм судами, що мають різні спеціалізації, у порядку і у спосіб, що установлені процесуальним законом;

– забезпечення апеляційних і місцевих судів належною методичною інформацією із питань правозастосування;

– здійснення інших повноважень, що установлені законом [7].

Акцентуючи увагу на складі Верховного Суду, то згідно статті 37 «Склад та структура Верховного Суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [7] у складі Верховного Суду функціонують: а) Велика Палата Верховного Суду; б) Касаційний адміністративний суд; в) Касаційний кримінальний суд; г) Касаційний цивільний суд. У склад кожного із зазначених вище касаційних судів входить відповідна кількість суддів, що мають певний рівень спеціалізації. При кожному касаційному суді формуються судові палати, в яких розглядаються окремі категорії судових справ, при чому враховується спеціалізація суддів. Що стосується числа і спеціалізації судових палат, то вони установлюються у відповідності до рішення зборів суддів касаційного суду із врахуванням судового навантаження.

Треба відзначити, що у касаційному адміністративному суді мають обов'язково формуватися окремі палати, у яких розглядатимуться судові справи стосовно [7]: а) податків, зборів і інших платежів, що належать до обов'язкових; б) захисту прав, що носять соціальний характер; в) виборчого процесу і референдуму; г) захисту прав громадян, що носять політичний характер.

У ході розкриття мети дослідження слід виокремити конституційно-правові особливості суддів Верховного Суду. Так, відповідно до статті 38 «Суддя Верховного Суду» Закону України «Про судоустрій і статус

суддів» [7] суддею Верховного Суду може стати та особа, що повністю відповідає вимогам, що ставляться до кандидатів, які претендують на посади суддів. З огляду на те, така особа може відповідати вимогам лише за результатами успішного проходження кваліфікаційного оцінювання, завдяки якому підтверджується її здатність до здійснення правосуддя у Верховному Суді.

Також особа, що претендує на посаду судді Верховного Суду, має мати [7]:

- стаж трудової діяльності на посаді судді мінімум десять років;
- науковий ступінь у правовій сфері і стаж наукової роботи у правовій сфері мінімум десять років;
- досвід професійної діяльності на посаді адвоката, зокрема у напрямку представництва у суді та/чи здійсненні захисту у кримінальному провадженні, мінімум десять років;
- загальний стаж професійної діяльності у відповідності до вимог, що визначені вищезазначеними пунктами мінімум десять років.

Основними обов'язками судді Верховного Суду виступають [7]:

- а) здійснення правосуддя у порядку, що установлений нормами процесуального закону;
- б) взяття участі у розгляді питань, які представляються на засіданні Пленуму Верховного Суду;
- в) аналізування судової практики, участь в узагальненні судової практики;
- г) участь у розгляді питань, які винесені на зборах суддів певного касаційного суду;
- д) здійснення інших повноважень, що установлені законом.

Згідно положень закону очільником Верховного Суду є Голова Верховного Суду. Як зазначалось вище, Голова Верховного Суду обирається на посаду, а також звільняється із посади за результатами

проведеного таємного голосування, що проводить Пленум Верховного Суду (відповідно до статті 39 «Голова Верховного Суду» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [7]).

Ключовими обов'язками Голови Верховного Суду є [7]:

- представлення інтересів Верховного Суду як одного із найвищих судів системи судоустрою України у відносинах із органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування та фізичними і юридичними особами (окрім того, Голова Верховного Суду представляє інтереси Верховного Суду у відносинах із органами судової влади інших держав і міжнародними організаціями);
- визначення адміністративних повноважень заступника Голови Верховного Суду;
- скликання Пленуму Верховного Суду;
- винесення на розгляд Пленуму Верховного Суду відповідного питання та головування на засіданнях Пленуму Верховного Суду;
- контролювання рівня ефективності професійної діяльності апарату Верховного Суду, погодження призначення керівника апарату суду на посаду, а також його першого заступника;
- внесення подання щодо застосування до керівника апарату суду, а також його першого заступника заохочення чи накладення дисциплінарного стягнення у відповідності до положень законодавства;
- інформування Пленуму Верховного Суду про професійну діяльність Верховного Суду;
- здійснення інших повноважень, установлених законом [7].

Що стосується питань адміністративного характеру, то Головою Верховного Суду щодо них видаються відповідні накази та розпорядження. Посадою Голови Верховного Суду передбачено його входження до складу Вищої ради правосуддя. Якщо Голова Верховного Суду відсутній, то покладені на нього адміністративні повноваження

виконує заступник Голови Верховного Суду. Однак, якщо заступник Голови Верховного Суду є також відсутнім, то адміністративні повноваження Голови Верховного Суду виконує суддя, що має найбільший трудовий стаж перебування на посаді судді Верховного Суду [7].

У ході дослідження доцільно також звернути увагу на те, що Верховний Суд проводить перегляд судових рішень, ухвалених місцевими і апеляційними адміністративними судами у касаційному правопорядку. За таких обставин Верховний Суд виступає судом касаційної інстанції (відповідно до статей 24 «Суд касаційної інстанції» (Глава 2. Адміністративна юрисдикція) та 327 «Суд касаційної інстанції» (Глава 2. Касаційне провадження) Кодексу адміністративного судочинства України [8]).

З огляду на зазначене, треба зауважити, що алгоритм перегляду судових рішень є чітко установлений процесуальним законодавством України. Відповідно до статті 328 «Право на касаційне оскарження» Кодексу адміністративного судочинства України [8], основними підставами перегляду судових рішень є те, що:

– судом апеляційної інстанції в судовому рішенні, яке оскаржується, застосовується норма права без включення висновку про застосування такої норми права у випадках, які є подібними правовідносинам, що викладені у постанові Верховного Суду, за винятком випадків, коли є наявною постанова Верховного Суду про відступлення від права за таким висновком;

– особа, що оскаржує судові рішення, умотивовано обґрунтовує необхідність здійснення відступу від висновку стосовно застосування такої норми права за випадків настання подібних правовідносин, що викладені у постанові Верховного Суду;

– немає висновку Верховного Суду про питання застосування такої

норми права за подібних випадків.

Доцільно відзначити і випадок про відмову суду касаційної інстанції щодо відкриття провадження. Такий випадок регламентується положеннями статті 333 «Відмова у відкритті касаційного провадження» Кодексу адміністративного судочинства України [8]. Так, згідно статті 333 Верховним Судом було викладено у відповідній постанові висновок стосовно питання застосування норми такого права у випадках, що є подібними за змістом.

У такій ситуації слушною є позиція М. Борисевича [9] про те, що судова система у контексті обмеження права на касаційне оскарження повинна була б засвідчувати позитивну динаміку застосування норми процесуального та матеріального права адміністративними судами апеляційної інстанції.

Разом з тим, необхідно відзначити, що досягнення єдності судової практики прямо впливає на дотримання принципу правової визначеності. Адже, виходячи із проведеного аналізу, необхідно зауважити, що принцип правової єдності виступає одним із фундаментальних інструментів реалізації принципу верховенства права, а також гарантією передбаченості результатів ухвалення судового рішення. Професійна діяльність Верховного Суду сприяє забезпеченню додержання принципу рівності усіх перед законом. У такому контексті суд в однаковій мірі застосовує норми закону в однакових справах щодо різних осіб (незалежно від їх статусу).

Статус Верховного Суду вимагає забезпечення та водночас досягнення єдності судової практики. У ході зазначеного, слід зауважити, що суд касаційної інстанції не має права відмовити особі, що до нього звернулася, за питанням відкрити провадження щодо перекладу вже ухваленого судового рішення (при цьому таке рішення вважається як таке, що ухвалене без урахування на те судової практики, яку має Верховний Суд).

Верховний Суд не повинен бути обмежений різними вимогами чи доводами касаційної скарги. Однак мають місце випадки, які виникли у контексті розгляду справи, щодо необхідності врахування висновку про застосування правових норм, що викладені у постанові Верховного Суду, але вже після подання касаційної скарги (такі засади регламентовані положеннями статті 341 «Межі перегляду судом касаційної інстанції» Кодексу адміністративного судочинства України [8]).

Враховуючи зазначене вище, доцільно зауважити, що Верховний Суд, у контексті застосування всіх явних процесуальних механізмів, не може зреагувати на ухвалення судами рішень, які протирічать принципу сталості і єдності практики.

З огляду на те, суддя, Секретар Пленуму Верховного Суду та науковець водночас Д. Луспеник [10] зауважує, що одне із основних завдань Верховного Суду полягає не тільки у формуванні цілісної судової практики щодо застосування законодавства, але і забезпечення єдності та цілісності національного законодавства у контексті рівноправного застосування усіма судами законів.

У контексті зазначеного доцільно виокремити основні аспекти забезпечення єдності судової практики по факту. Так, такими аспектами виступають [11]:

- а) взаємоузгодженість щодо застосування правових норм судами з метою вирішення судових справ;
- б) додержання чіткої послідовності у застосуванні правових норм;
- в) врахування попереднього досвіду у вирішенні однакових справ (мається на увазі врахування правових норм, що застосовувались для ухвалення судового рішення за такими ж судовими справами);
- г) досить високий рівень довіри, а також поваги до суддів, що належать до вищої інстанції суддями нижчої інстанції, зокрема до суддів Верховного Суду;

д) поодинокі випадки оскарження рішень у вищестоящих судових інстанціях, причиною чого виступає застосування норм процесуального та матеріального права у неоднакових умовах;

е) досить високий рівень довіри громадян і суспільства в цілому до діяльності органів судової гілки влади, а особливо до Верховного Суду.

Акцентуючи увагу на зазначеному, слід відзначити, що право на судовий захист, яке гарантується Конституцією України, повинно передбачати створення державою належних умов, які б сприяли ефективному та справедливому розгляду судових справ у судах першої інстанції, оскільки такі справи вимагають вирішення суттєво важливих питань, оскільки розглядаються у таких інстанціях.

У контексті зазначеного Д. Луспенік [12] зауважує, що за наявності допущених помилок судом першої інстанції, суд другої інстанції повинен їх усувати. При цьому, не повинно порушуватись право на розгляд судової справи у розумні терміни неупередженим та незалежним судом. Кінцевим результатом такого розгляду має виступати ухвалення законних, справедливих судових рішень.

Висновки і перспективи подальших досліджень. За результатами опрацювання наукових праць та джерел [1–12], розкрито особливості конституційно-правового статусу Верховного Суду в Україні як суду права. Дослідження законодавчої бази засвідчило, що конституційно-правовий статус Верховного Суду регламентується положеннями Конституції України, Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Кодексу адміністративного судочинства України. Водночас встановлено, що:

– Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою в Україні;

– у складі Верховного Суду функціонують: Велика Палата Верховного Суду, Касаційний адміністративний суд, Касаційний

кримінальний суд та Касаційний цивільний суд;

– Голова Верховного Суду обирається на посаду, а також звільняється із посади за результатами проведеного таємного голосування, що проводить Пленум Верховного Суду;

– членами Верховного Суду є судді, кількість яких встановлює Вища рада правосуддя, при чому нею враховується консультативний висновок, наданий Пленумом Верховного Суду (кількість суддів Верховного Суду не може перевищувати 200 посад);

– Верховний Суд проводить перегляд судових рішень, ухвалених місцевими і апеляційними адміністративними судами у касаційному правопорядку (з огляду на такі обставини Верховний Суд виступає судом касаційної інстанції);

– професійна діяльність Верховного Суду сприяє забезпеченню додержання принципу рівності усіх перед законом, тому в однаковій мірі мають застосовуватись норми закону у однакових справах щодо різних осіб незалежно від їх статусу;

– статус Верховного Суду вимагає забезпечення та водночас досягнення єдності судової практики.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є дослідження правового статусу Конституційного Суду України як органу конституційної юрисдикції, основною функцією якого виступає забезпечення верховенства Конституції України.

Література

1. Квасневська Н. Д. Верховний Суд України: проблеми визначення адміністративно-правового статусу // Європейські перспективи. 2016. Вип. 1. С. 45–49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2016_1_9 (дата звертання: 01.08.2021 р.).
2. Костюк І. В. Конституційна правосуб'єктність Верховного Суду

- України: поняття та зміст // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2015. Вип. 31. Т. 1. С. 89–91. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/4356> (дата звертання: 01.08.2021 р.).
3. Романюк Я. Роль Верховного Суду України в забезпеченні принципу правової визначеності // Слово Національної школи суддів України. 2013. № 3. С. 6–13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2013_3_3 (дата звертання: 01.08.2021 р.).
 4. Сердюк В. В. Верховний Суд України і реформування системи правосуддя: організаційно-правовий аспект. Вісник Верховного Суду України. 2010. № 6. С. 35–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvsu_2010_6_9 (дата звертання: 01.08.2021 р.).
 5. Татаренко Г. В. Проблеми та напрямки вдосконалення правового статусу Верховного Суду України // Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід: Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів, аспірантів. Книга 5 (м. Луганськ, 15-16 травня 2014 р.) / За ред. проф. Л. І. Лазор. Луганськ, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2014. С. 21–25. URL: http://librarysnu.at.ua/Tezy_06_2014.pdf#page=21 (дата звертання: 01.08.2021 р.).
 6. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звертання: 01.08.2021 р.).
 7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звертання: 01.08.2021 р.).

8. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звертання: 01.08.2021 р.).
9. Борисевич М. О. «Процесуальні фільтри» у целерантних справах в адміністративному судочинстві України // Молодий вчений. 2019. № 1(65). С. 157–160. doi: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-35>
10. Луспенник Д. Завдання Верховного Суду яу суду касаційної інстанції // Судово-юридична газета. 18.12.2018. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/130875-zavdannya-verkhovnogo-sudu-yak-sudu-kasatsiynoyi-instantsiyi> (дата звертання: 01.08.2021 р.).
11. Деменчук М. О. Роль Верховного Суду у забезпеченні єдності судової практики в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.10 – судоустрій; прокуратура та адвокатура / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2018. 22 с.
12. Луспенник Д. Касаційні фільтри у цивільних справах: проблемні питання судового правотлумачення та правозастосування // Судово-юридична газета. 15.06.2020. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/171319-kasatsiyni-filtri-u-tsivilnikh-spravakh-problemni-pitannya-sudovogo-pravotlumachennya-ta-pravozastosuvannya> (дата звертання: 01.08.2021 р.).